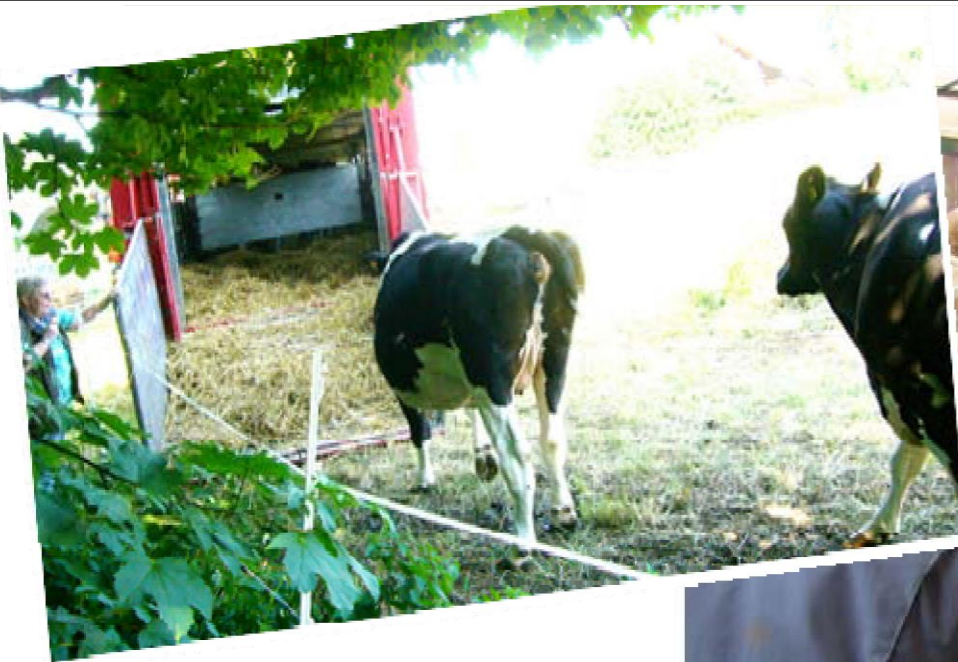

Praktisk veiledning til vurdering av transportegnethet for voksne storfe

Kilder

Kilder; retningslinjene ble utarbeidet av følgende organisasjoner:

EUROGROUP FOR ANIMALS

UECBV (European Livestock and Meat Trading Union)

ANIMALS' ANGELS

ELT (European Livestock Transporters)

FVE (Federation of Veterinarians of Europe)

IRU (International Road Transport Union)

Bilder levert av:

- Animals' Angels (p.1, 15, 18, 19 , 21, 23, 35, 39, 41, 43, 46)
- BSI Schwarzenbek/Karen v. Holleben (p. 34, 35)
- Charles Blanc (p. 27)
- Cecile Boos (p. 36)
- DairyCo (p. 30)
- Didier Raboisson (p.17, 33)
- Jean-Marie Nicol (p. 44, 45)
- Institut de l'Elevage (p.17, 22 , 27, 31, 33, 37, 40, 42, 44)
- Yves Millemann (p.15, 16, 20, 31, 32, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 47)
- IRU (p. 34)
- Patrice Bargoin (p. 28)
- Protection Mondiale des Animaux de Ferme (p.1)
- Sébastien Assié (p.27)
- Sylvie Chastant (p.22, 31)
- UECBV (p. 32)
- DEFRA (Contingency Plan Template, Annexes 3 and 4)

En særlig takk til INSTITUT DE L'ELEVAGE og INTERBEV

Deres "Guide de Non-Transportabilité des Bovins vers l'abattoir" har vært benyttet som en mal for denne veiledningen

Copyright © 2012 Eurogroup for Animals, UECBV, Animals' Angels, ELT, FVE, IRU.
All rights reserved without limiting the rights under copyright reserved above, no part of this publication may be reproduced, stored in or introduced into a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means (electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise), without the prior written permission of the copyright owner.

Forord

- **Denne guiden må ikke brukes til å lage en diagnose - bare en veterinær er kvalifisert til å gjøre dette.**
- For å gjøre det enklere å forstå og følge retningslinjene, er noen av forholdene som beskrives i teksten, illustrert med fotografier. Bildene er bare eksempler og **må ikke betraktes som den eneste representasjon** av et dyrs tilstand.
- Noen forhold som presenteres i denne veiledningen reflekterer **ekstreme** situasjoner som **ikke er representative** for den vanlige tilstanden til husdyr
- Forfatterne av retningslinjene **kan ikke holdes ansvarlig** for eventuelle krav, skade eller tap som kan oppstå som følge av ulike tolkninger av informasjonen i denne veiledningen.
- **Listen med eksempler er ikke utfømmende. Det finnes andre situasjoner, som ikke er beskrevet her, som vil føre til at et dyr blir betraktet som uegnet for transport.**
- Retningslinjene er ment å gi så nøyaktig og fullstendig bilde som mulig. Merk at dette **ikke er et juridisk dokument** og derfor ikke er juridisk bindende.
- Retningslinjene er utformet for å brukes som et supplement til eksisterende lovgivning og **erstatte ikke juridiske forpliktelser.**
- Transport av dyr som er uegnet kan føre til **straffer, økonomiske tap og tilbaketrekking av autorisasjon av transportøren og/eller sjåføren.**

Bruk veiledningene til hjelp for å beskytte dyr velferd og dyr & generell folkehelse.

1 for formålet i denne veiledningen, alle storfe dyr med en bo vekt over 300 kilos (bortsett fra dverg arter) skal være betraktet som voksne storfe (bestemmelse 1234/2007, vedlegg III, del IV, Avsnitt 2; voksne storfe betyr storfe med levende vekt som er mer enn 300 kilo).

Innhold

Forord	6
Definisjoner	7
Hvordan lese signalene?	9
DEL I: EUROPEISK LOVGIVNING	10
Oppsummering av europeisk lovgivning	11
• Transport av syke, skadede eller svake dyr.....	11
• Transport av kuer i forkant av svangerskap eller nykalvet.....	11
• Melkende dyr	11
• Nødslakt utenom slakteri	12
• Mulig transport når enkelte krav blir tilfredsstillt	13
DEL II: FORHOLD SOM FORBYR TRANSPORT	14
Prolaps (organ protrusert fra kroppen)	18
Alvorlig og kontinuerlig blødning (alvorlig blødning)	19
Oppblåst	20
Nykalvede dyr eller dyr sent i svangerskapet.....	21
Synlig morkake	22
Ekstrem avmagring	23
Konklusjoner.....	24
DEL III: VILKÅR FOR DYR HVOR DER DET ER BEHOV FOR YTTERLIGERE VURDERING FØR TRANSPORT	25
Å ta den riktige avgjørelsen.....	26
Vanskeligheter med bevegelse.....	27
Hvordan vurdere halthet.....	29
Kirurgiske sår.....	31
Sår	33
Hudproblemer	36
Unormal utflod	37
Hovenhet	38
Diarre	40
Pusteproblemer	41
Nedsunken jur	42
Meldende dyr	43
Unormal atferd og/eller nervøse tegn.....	44
Farlige dyr	45
Synshemmede dyr.....	46

Innhold

APENDIX I: regulatoriske referanser.....	48
APENDIX II: Anbefalinger: tiltak når dyr anses uegnet for transport på gårder, oppsamlingsplasser eller under transport.....	49
APENDIX III: Eksempel på en generell beredskapsplan.....	50
APENDIX IV: Eksempel på en beredskapsplan for en bestemt tur.....	51

Forord

- Bedre forståelse av regulatoriske tekster -

For å beskytte dyrehelse, dyrevelferd og folkehelse, fastsetter europeisk og nasjonal lovgivning hvilke dyr som anses som ikke egnet for transport.

Lovgivningen gjør det klart at:

- **Ingen person skal transportere dyr eller få dyr til å transporteres på en måte som sannsynligvis vil forårsake skade eller utilbørlig lidelse for dem** (EC regulation 1/2005, Article 3).
- **Ingen dyr skal transporteres med mindre det er egnet for den tiltenkte reisen, og alle dyr skal transporteres i forhold som er garantert å ikke forårsake skade eller unødig lidelse** (EC regulation 1/2005, Apendix I Chapter I paragraph 1)
- **Dyreeier på avgangsstedet, transport eller reisemål** og operatører på oppsamlingsplasser skal sørge for at de tekniske reglene som er fastsatt i kapittel I og III, del 1, vedlegg I i forhold til dyrene som transporteres er oppfylt (EF-regulering 1/2005, Artikkel 8 & 9). Bildene som presenteres i disse retningslinjene er bare eksempler og faglig dom må brukes til å avgjøre om et dyr ikke kan transporteres i det hele tatt eller det **kan være "klart for den tiltenkte reisen"**: for eksempel i noen spesielle tilfeller, etter veterinærs råd, kan ett noe skadet eller dårlig dyr transporteres på korte avstander hvis bestemte forholdsregler er tatt.

Denne veiledningen illustrerer de grunnleggende bestemmelsene i EUs forordning 1/2005 om beskyttelse av dyr under transport. Det er også viktig å referere til nasjonale regler som gjelder i medlemsstatene.

Denne veiledningen må ikke brukes til å lage en diagnose-bare en veterinær er kvalifisert til å gjøre dette.

Definisjoner

Følgende definisjoner har blitt brukt ved henvisning til tilstander presentert i del II eller III av veiledningen.

1. **Storfe i god kondisjon**

For eksempel:

- Oppmerksomme, responsive dyr
- rene, tørre og velstelte
- puster normalt
- god kroppholdning
- fordeler vekten jevnt på alle fire ben stående og gående
- ingen åpenbare tegn på smerte

2. **Storfe i dårlig kondisjon**

For eksempel:

- storfe likegyldig til sine omgivelser (apatisk), og/eller
- rennende/slappe øyne og/eller
- vedvarende avslag på å spise eller drikke og/eller
- feber: kroppstemperatur > 39,5 ° c eller nedkjøling (< 37, 5 ° c) og/eller
- en betydelig økning i pustefrekvens, betydelig pesing eller åpen munn, betydelig hoste og/eller
- åpenbare tegn på sterke smerter som buet kroppsstilling i kombinasjon med andre tegn, for eksempel grunn hyppig pusting, unormal holdning eller gange, tung svette uten fysisk trening eller varme, ekstrem avmagring.

3. **Liggende dyr:** dyr liggende, ute av stand til å stå opp eller å forbli stående.

4. **Manglende evne til å bevege seg uten smerter**

Tegn på smerte under bevegelse inkluderer:

- *dyr åpenbart halt, fordeler ikke vekt på alle 4 ben og/eller*
- *buert kroppsstilling og/eller*
- *unormal holdning og/eller*
- *unormal gange og/eller*
- grunn hyppig pusting

Definisjoner

5. Manglende evne til å gå uten assistanse:

Å gå uten assistanse betyr:

- Det er ikke behov for kontinuerlig sterk trekking av et grime tau. Et unntak kan være med svært store dyr som ikke viser åpenbare tegn på smerte eller nød.
- Det er ikke nødvendig å gi ekstern støtte, for eksempel når et dyr ser ut til å sannsynlig kunne miste balansen.

6. Fysiologisk svakhet: svakhet hos et dyr som ikke er forårsaket av skade eller sykdom. Disse svakhetene kan føre til spesifikke forhold som ikke er kompatible med transport f. eks tretthet, sent graviditet og nylige kalving.

7. Patologisk prosess: enhver tilstand som er forårsaket av skade eller sykdom. Dette kan føre til symptomer eller virkninger som ikke er forenlig med transport.

Eksempler vil bli gitt i denne veiledningen.

Hvordan lese tegnene?

For hurtigreferanse har vi brukt , og samg fargekoding øverst og nederst på siden, for å hjelpe deg med å skille mellom de ulike delene av veiledninga.

Ikke transportdyktig

Mulig å transportere med spesiell tilrettelegging

Transportdyktig

Advarsel, obs obs!

Sitat fra lovgivningen

EUROPEISK LOVGIVNING

Denne veiledningen illustrerer de grunnleggende bestemmelsene i EUs forordning 1/2005 om beskyttelse av dyr under transport.

Det er også viktig å referere til nasjonale regler som gjelder i medlemsstatene.

Oppsummering av europeisk lovgivning

Transport av syke, skadde eller svake dyr.

" Dyr som er skadet eller som presenterer fysiologiske svakheter eller patologiske prosesser skal ikke anses som egnet for transport og spesielt hvis:

- de ikke ER i stand til å bevege seg uavhengig uten smerte eller å gå uten assistanse
- de presenterer et alvorlig åpent sår, eller prolaps "

Regulation (EC) No 1/2005 Annex I Chapter I Paragraph 2 (a, b)

Transport av kyr under drektighet eller etter kalving.

"Dyr som er skadet eller som presenterer fysiologiske svakheter eller patologiske prosesser skal ikke anses som egnet for transport og spesielt hvis de er drektige for hvem 90% eller mer av den forventede svangerskapet perioden har allerede passert, eller dyr som har født i forrige uke "

Regulation (EC) No 1/2005 Annex I Chapter I Paragraph 2(c)

Melkende kyr.

" Lakterende kyr ikke ledsaget av deres avkom skal melkes i intervaller på ikke mindre enn 12 timer."

Regulation (EC) No 1/2005 Annex I Chapter I Paragraph 6

" For lange reiser skal transportører og planleggere overholde bestemmelsene i reiseloggen som er fastsatt i Apendix II".

Regulation (EC) No 1/2005 Article 5 Paragraph 4

Oppsummering av europeisk lovgivning

Nødslakting utenfor slakteri.

Dyr som har lidd en ulykke (f. eks brukket beinet) som hindrer transport av dyrevelferdsmessige årsaker kan sendes til nødslakting, forutsatt at noen forhold som er oppført i lovgivningen er respektert.

“Operatører som håndterer slakt må sørge for at kjøtt fra innenlandske hjortevilt som har gjennomgått nødslakting utenfor slakteri kan brukes til konsum bare hvis den overholder alle følgende krav.

1. Et ellers sunt dyr må ha lidd en ulykke som forhindret transport til slakteri av dyrevelferdsmessige årsaker.
2. En veterinær må utføre en ante-mortem inspeksjon av dyret.
3. Det slaktede og avblødde dyret må transporteres til nødslakteri hygienisk og uten unødig forsinkelse. Fjerning av mage og tarm, men ingen andre slakting, kan finne sted på stedet, under oppsyn av veterinær. Eventuelle innvoller fjernet må følge slaktet til slakteri og bli identifisert som tilhørende dyret.
4. Hvis mer enn to timer går mellom slakting og ankomst på slakteri, må dyret være nedkjølt. Hvor klimatiske forhold tillater det, er aktiv kjøling ikke nødvendig.
5. En erklæring fra næringsmiddel bransjen som fostret dyret, som avklarer identiteten til dyret og indikerer medisinerings eller andre behandlinger administrert til dyret, datoer for medisinerings og uttaksperioder, må følge slaktet til slakteri.
6. En erklæring utstedt av veterinær som viser utfallet av ante-mortem inspeksjon, dato og klokkeslett for, og årsaken til, nødslakting, og arten av enhver behandling administrert av veterinær til dyret, må følge slaktet dyr til slakteri.

Regulation (EC) No 853/2004, Annex III, Section I, Chapter VI, Paragraph 1 to 6

Oppsummering av europeisk lovgivning

Mulig transport når visse betingelser er oppfylt.

" Syke eller skadde dyr kan imidlertid betraktes som egnet for transport hvis de er:

- a) litt skadet eller syk og transport ville ikke føre til ytterligere lidelse; i tilfeller av tvil, skal veterinær råd søkes;
- b) transportert under veterinær tilsyn før eller etter veterinær behandling eller diagnose. Imidlertid skal slik transport tillates bare der ingen unødvendig lidelse eller dårlig behandling er forårsaket av dyret;
- c) dyr som har undergått veterinær prosedyrer i forhold til oppdrett praksis som hornfjerningsapparat eller kastrering, forutsatt at sårene har fullstendig helbredet."

Regulation (EC) No 1/2005 Annex I Chapter I Paragraph 3

Dyr med en sykdom eller tilstand som kan overføres til dyr eller mennesker gjennom håndtering eller spist kjøtt, og generelt dyr som viser kliniske tegn på systemisk sykdom eller avmagring, skal ikke bli slaktet for menneskelig konsum. Slike dyr må avlives separat, under forhold slik at andre dyr eller skrotter ikke kan være forurenset, og erklært uegnet for menneskelig konsum.

Regulation (EC) No 854/2004 Annex I Section II Chapter III Paragraph 4

FORHOLD SOM FORBYR TRANSPORT

Vilkårene som presenteres i denne veiledningen reflekterer ikke den vanlige tilstanden til husdyr i EU.

1) Ute av stand til bevegelse

Dette betyr at et dyr ikke er i stand:

- Å bevege seg uten smerter
- Å gå uten assistanse
- Å stå oppreist
- Å holde seg oppreist eller
- Å gå eller
- Sannsynlighet for å miste balansen under transport

Se definisjoner på side 7 & 8

Pic: Animals' Angels

dyr liggende,
ute av stand til
å stå opp eller
å holde seg
oppreist

Dyr som med stor sannsynlighet
mister balansen under
transport

Pic: Yves Millemann

2) Ute av stand til bevegelse

Pic. Yves Millemann

Lammet ku-ute av stand til å reise seg.

Pic. Yves Millemann

Betennelse: venstre forben er hovent og ubenyttet. Dette dyret er ikke i stand til å bevege seg uten smerter.

Denne listen er ikke utfømmende.

2) Åpne sår

Dette er:

- Et åpent sår med åpningen av hulrom, slik som bryst, mage eller hjerne. De indre organer (tarmen, mage, etc) kan være synlig fra utsiden.
- Eventuelle kirurgiske sår som gjenåpner på grunn av en intern abscess eller fordi stingene trekkes fra hverandre.
- En betydelig, infisert åpent sår (muligens ledsaget av tilstedeværelsen av puss eller mark).
- Eventuelle betydelig sår der integriteten av kroppens overflate er alvorlig ødelagt. Hud, muskler eller slimhinner kan bli kuttet.

N.B. Sår kan forårsake smerte, de kanskje være infisert og blø, muligens lede til alvorlig blodtap og død.

Institut de l'Elevage/Pic. Didier Raboisson

Betydelig sår, hud og muskler kuttet. I dette tilfellet er det et gjenåpnet kirurgisk sår, forårsaker smerte og risiko for ytterligere skade, åpning, blødning.

3) Prolaps

- Forskjellige organer kan få prolaps, som rektum, vagina og livmor
- Prolapsede organer kan lett skades under transport og kan føre til kraftig blødning.
- Tilstanden kan bli verre under transport.

Pic. Animals' Angels

Vaginal prolaps.

4) Kontinuerlig blødning

- Kontinuerlig blødning indikerer skade eller sygdom
- Kan eskalere under transport
- Betydelig blodtap kan lede til død

Pic: Animals' Angels

Ku med blødende vagina.

5) Oppblåst

- Oppblåsing oppstår når for mye gass produseres i magen.
- Når gassen akkumuleres, vil magen hovne opp.
- Pusting kan bli vanskelig og sirkulasjonsforstyrrelser kan plutselig forekomme.
- Dyret kan dø under transport.

Pic. Yves Millemann

Dyr oppsvulmet på begge sider:
buken er oppblåst

6) Drektige og nykalvede dyr

- Dyr som er i den siste måneden av svangerskapet eller har kalvet innen forrige uke er ikke transportable.
- Hvis du er i tvil, sjekk med dyreeier.

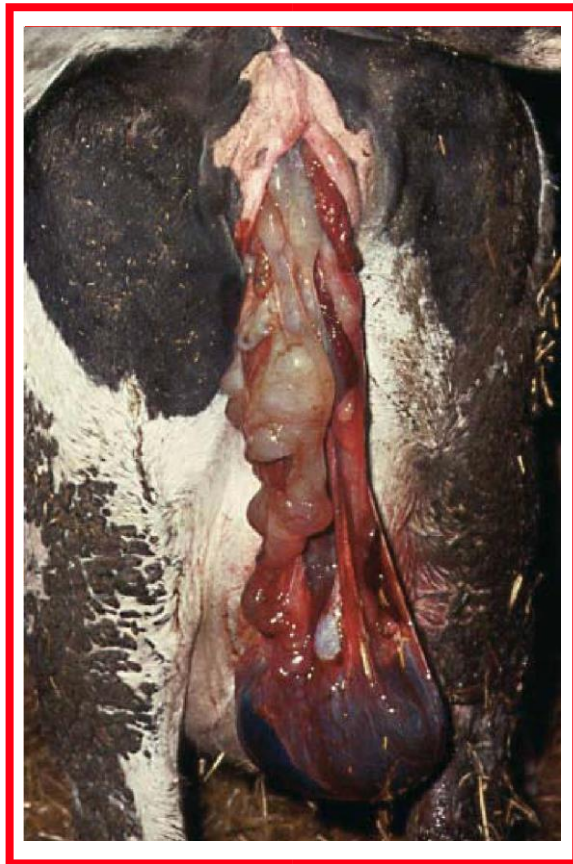
Pic. Animals' Angels

Nykalvet ku: i den første uken etter kalving er transport av kyr forbudt.

7) Synlig morkake

- Et dyr som presenterer en synlig morkake kan ikke transporteres.
- Synlig morkake indikerer en nylig kalving eller abort.
- Det kan være en indikator på helseproblemer med risiko for komplikasjoner.

Institut de l'Elevage/Pic. Sylvie Chastant

Morkake som henger
Ut av vagina.

8) Avmagring

Avmagrede kyr er ofte beskrevet som "hud og bein" med ribber og virvler lett synlige.

De er for svake til å bli transportert da deres muskelstyrke er ikke tilstrekkelig.

Slike dyr vil bli avvist av veterinær som uegnet for konsum (se side 13, avsnitt 2).

Pics. Animals' Angels

Utmagret dyr, for svakt til å bli transportert.

Konklusjoner

Dyr som presenterer noen av vilkårene i del II må ikke transporteres.

Slike dyr må umiddelbart behandles i henhold til anbefalingene som er angitt i Apendix II.

*

Hvis et dyr har lidd en ulykke kan det bli slaktet på stedet og transportert til nødslakterier forholdene som er oppført i forskriften (EC) 853/2004 er respektert (se side 12).

Tilfeller der videre vurdering er nødvendig før transport.

Det er situasjoner der tilstanden til dyret er vanskelig å vurdere, og det kan være vanskelig å ta en avgjørelse.

Hensikten med denne delen av veiledningen er å illustrere en rekke forhold, for å gi klare indikatorer for å hjelpe deg å avgjøre om et dyr kan transporteres.

Du må vurdere:

- Den generelle tilstanden til dyret.
- Varigheten og spesielle forhold av transport som klimatiske forhold, lasting tetthet, etc.
- Om tilstanden til dyret er sannsynlig å forverres under transport.
- Risikoen for avvisning av dyret ved inspeksjon på slakteri.

1) Bevegelsesproblemer

Generelle prinsipper:

ET DYR SOM IKKE TÅLER VEKT PÅ ALLE FIRE BEINA KAN IKKE TRANSPORTERES.

For å ta en avgjørelse må du vurdere:

- Villighet til å bevege seg
- Smertesignaler
- Unormal holdning (bøyer seg)
- Evne til å holde følge med andre dyr
- Den generelle helsetilstanden til dyret

Institut de l'Elevage/Pic. Sébastien Assié

Ku med unormal halting (bakkføtter):
Sjekk om dyret klarer å bære vekten
På alle fire bein, og holde balansen!

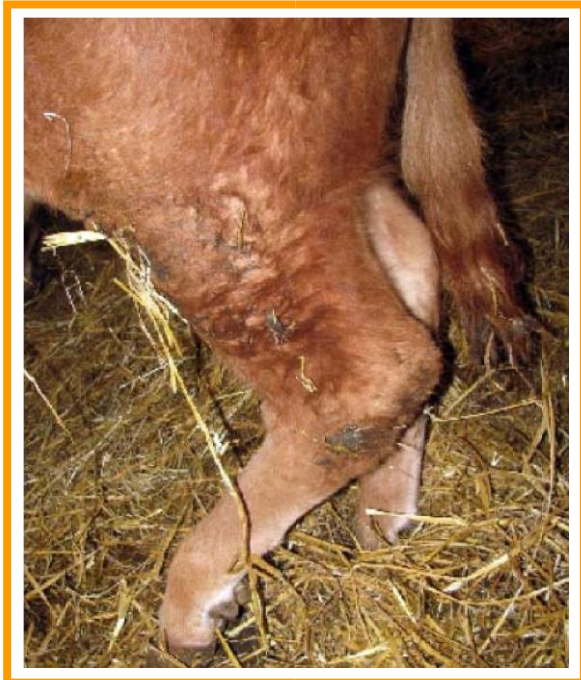

Dette dyret ser ok ut, men videre
Vurdering er påkrevet: Klarer dyret
Å legge vekt på høyre framfot, og
Bevege seg uten smerte?

Pic. Charles Blanc

1) Bevegelsesproblemer

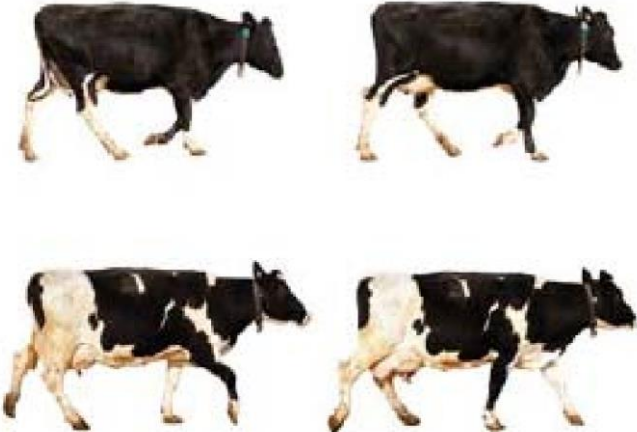

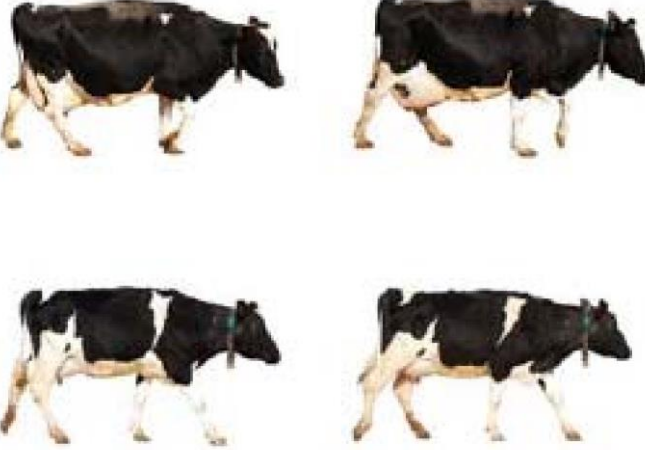

problem? Smerter?

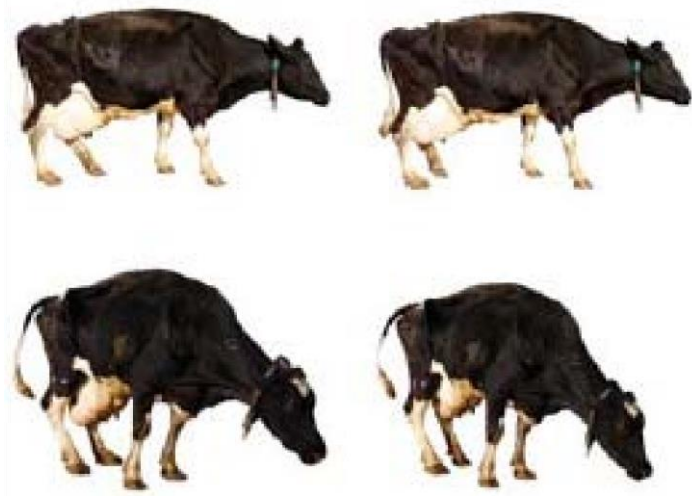
Dyret hviler en bakfot: Posisjonen på Foten indikerer ett problem.

Videre vurdering er påkrevet: Vil dyret kunne legge vekt på denne foten og kunne bevege seg uten

Hvordan oppdage halthet

Kategori	Score	Beskrivelse av dyrets oppførsel	Beslutning
 <p>God mobitet</p>	0	<p>Går med jevn vekt retning og rytme på alle fire føtter, med en flat rygg.</p> <p>Lange, flytende skritt mulig.</p>	<p>OK for transport</p>
 <p>Ufulkommen mobilitet</p>	1	<p>Trinn ujevn (rytme eller vekt retning) eller korte skritt; berørte lemmer eller lemmer ikke umiddelbart identifiserbare.</p>	<p>OK for transport</p>

Hvordan oppdage halthet

Kategori	Score	Beskrivelse av dyrets oppførsel	Beslutning
 <p>Hemmet mobilitet</p>	2	Ujevn vekt retning på et lem som er umiddelbart identifiserbare og/eller åpenbart forkortet skritt (vanligvis med en bue til midten av ryggen)	<p>Hvis dyret bærer vekt på fire ben:</p> <p>OK for transport ✓</p> <p>Hvis dyret ikke bærer vekt på fire ben:</p> <p>Uegnet for transport ✗</p>
 <p>Svært hemmet mobilitet</p>	3	Kan ikke gå like fort som rask normal menneskelig gange (kan ikke holde tritt med den sunne flokken) og tegn på score 2.	<p>Uegnet for transport ✗</p>

Provided courtesy of DairyCo. Taken for DairyCo Mobility Score, a GB initiative working with producers.

2) Kirurgiske sår

Sting på vulva:

IDE/Pic. Sylvie Chastant/Yves Millemann

For å hindre en vaginal eller livmor prolaps, har vaginale sikkerhetsnåler blitt brukt for denne kua.

Før lastning, sjekk at sikkerhetsnålene ikke kan forårsake skade under transport!

Transport som oppstår mindre enn en uke etter kalving:

Transport skjer minst en uke etter kalving og dyr i en dårlig generell tilstand:

Transport skjer minst en uke etter kalving og dyr i en god generell tilstand:

OK FOR TRANSPORT

IKKE EGNET FOR TRANSPORT

2) Kirurgiske sår

Åpne sår som er sydd:

Pic. Yves Millemann

Dette såret har ikke grodd; Det er sydd for 2 dager siden

IKKE EGNET FOR TRANSPORT

Pic. Zeev Noga

Eksempel på ett grodd sår hvor det ikke er noen risiko for transport

OK FOR TRANSPORT

3) Åpne sår

Du må vurdere potensialet sårene kan ha for å forårsake smerte og blodtap under transport med mulig forverring.

For å ta en avgjørelse må du vurdere:

- om såret er omfattende eller/og alvorlig.
- om sårene er flere.
- om såret er lite eller ikke alvorlig.
- om såret er helbredet eller ikke helbredet/åpen.

Hvis såret er alvorlig og åpent, er dyret ikke transportdyktig (se del II av guiden, side 17).

Institut de l'Elevage/Pic. Didier Raboisson

Dette såret på høyre bakbeine viser en flyt av puss. Det kan være et alvorlig sår med åpning av felles hulrom eller bare en overfladisk prosess.

Sjekk om dyret er i stand til å bære vekt på denne etappen før du laster den.

3) Åpne sår

Pic. BSI Schwarzenbek - Karen von Holleben

Brukke horn : Alvorlig sår med åpning mot kraniet, sår har en synlig overflate, er ømt og eksponert.

Pic. IRU

Brukke horn : Dette såret ser mer alvorlig ut enn hva det er. Sensitivt vev er fremdeles dekket av rester av horn og blødningen er begrenset

3) Åpne sår

Pic. Animals' Angels

Pic. Animals' Angels

Alvorlig klauvsår i forbindelse med symptomer av betennelse (heving, rødhet og smerte).

Små, og mindre omfattende eller mindre alvorlige sår på ledd. Såret er overflatisk, og bare huden er påvirket. Blødningene ser ikke alvorlige ut.

Pic. BSI Schwarzenbek - Karen von Holleben

Små, og mindre omfattende eller mindre alvorlige sår på hale. Såret er overflatisk, og bare huden er påvirket. Blødningene ser ikke alvorlige ut.

4) Hudproblemer

Hudproblemer kan være et symptom på sykdom og kan være smittsom og overføres til andre dyr eller mennesker.

Du må vurdere:

- Den generelle tilstanden til dyret,
- Tilstedeværelse av ubehagelig lukt, skorpe, fuktighet,
- Hvis lesjoner/tegn er omfattende eller lokaliserte.

Pic. Cécile Boos

Solbrente dyr: Sjekk om den generelle helsetilstanden til dyret er ok før dyret lastes på bil.

Pic. Yves Millemann

Humant papillomavirus (HV), på kroppen er en risiko i forbindelse med transport.

Pic. Yves Millemann

Hårløse områder: I dette tilfellet er det en overfladisk prosess uten sekresjon eller innvirkning på den generelle helsetilstanden til dyret.

5) Unormal utflod

Unormal utflod kan være et symptom på sykdom.

Du må vurdere:

- Den generelle tilstanden til dyret,
- Kvantitet, farge, konsistens og lukt,
- Hvor utfloden kommer fra (munn, nese, vulva, penis).

Pic. Yves Millemann

Massivt misfarget utflod som kommer fra livmor indikerer en alvorlig sykdom for denne kua.

Pic. Institut de l'Elevage

Lokal utflod som kommer fra nesen uten at det påvirker den generelle helsetilstanden til dyret.

6) Hevelser

En hevelse kan være et isolert symptom eller en del av en generell sykdom.

Du må vurdere:

- Den generelle tilstanden til dyret,
- Hvorvidt hevelsen er varm, rød, smertefull å berøre,
- Om hevelsen fører til en unormal holdning, eller gange (se kapittel I side 27-28),
- Hvorvidt hevelsen kan øke risikoen for skade med potensial til å føre til alvorlig blodtap.

Pic. Yves Millemann

Denne hevelsen er ett ødem og kan indikere alvorlige problemer (for eksempel sirkulasjonsproblemer eller angrep av parasitter).

Videre vurdering er nødvendig med hensyn til den generelle helsetilstanden til dyret.

6) Hevelser

Pic. Yves Millemann

Store phlegmoner: tegn på en infeksjon med høy risiko for plutselig forverring av den generelle helsetilstanden til dyret.

Pic. Yves Millemann

Pics. Animals' Angels

Eksempel ovenfor: Enkelt lokalisert patologi uten påvirkning av den generelle helsetilstanden til dyret. Ingen far for skade.

Når flere ledd har hevelser, er det ofte tegn på generell indre infeksjon. Hvis dyret halter, se vansker med bevegelse (s27).

7) Diaré

Diaré kan være et isolert symptom eller del av en generell sykdom.

Du må vurdere:

- Den generelle tilstanden til dyret,
- Risikoen for forverring av den generelle tilstand og dehydrering under transport,
- Risikoen for overføring av smittsomme sykdommer.

Pic. Institut de l'Elevage

Dyr som har mistet store mengder veske og viser en dårlig generell helsetilstand.

Pic. Yves Millemann

Dyr kan transporteres hvis væsketapet er begrenset, og dyret viser en god generell helsetilstand.

OBS: Massive væsketap kan være farlig og føre til en plutselig forverring.

8) Pusteproblemer

Pustevansker kan indikere andre alvorlige helseproblemer.

Du må vurdere:

- Den generelle tilstanden til dyret,
- Tilstedeværelse av åndedretts nød (f. eks munnen åpen, hode og hals strukket fremover, foran føttene bredt fra hverandre, gisper for luft og spyttsekresjon),
- Plutselige forverring under transport kan føre til død.

Pic. Yves Millemann

Pic. Animals' Angels

Dyr på begge bildene viser alvorlige respirasjonsproblemer og vil ikke kunne takle ekstra stress i forbindelse med transport.

9) Nedsunket jur

Nedsunket jur kan føre til potensielle dyrevelferds spørsmål under transport.

Du må vurdere:

- Den generelle tilstanden til dyret,
- Risikoen for potensiell smerte eller lidelse under transport,
- Eksistensen av unormal holdning eller gange.

Pic. Institut de l'Elevage

Gangerøs mastit: Lilla eller blått jur, med fuktig glinsende sår og en høy risiko for død.

Pic. Yves Millemann

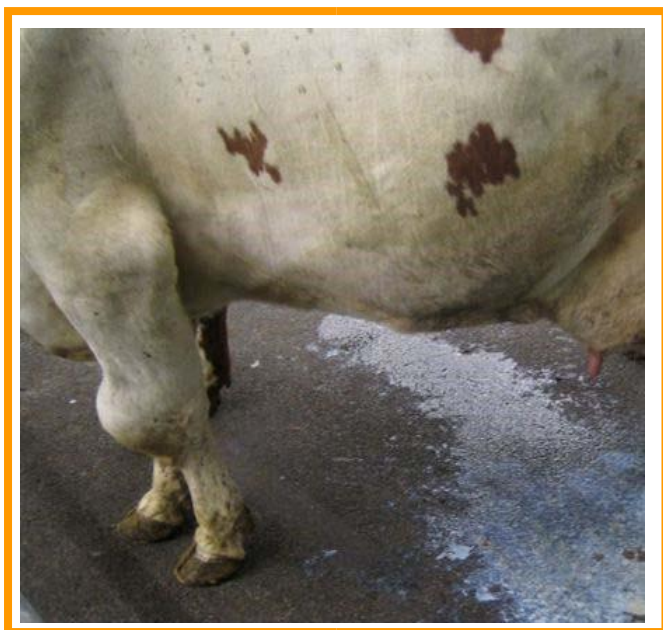
Lokaliserte prosesspapillomer mellom jur kanalene uten påvirkning av den generelle helsetilstanden til dyret.

10) Melkende kyr

Lakterende kyr kan være følsomme dyr og deres spesielle krav til tilrettelegging i forbindelse med transportbehov er angitt i EUs lovgivning (se side 11)

Du må vurdere:

- Hvis lakterende kyr ikke ledsages av deres kalver må de være melket hver 12 time,
- Hvis lakterende kyr skal transporteres lengre enn 12 timer, må transportøren informeres på forhånd for å sikre at melkeanlegg er tilgjengelige på transportruten (reise logger må være tilgjengelig minst to virkedager før avgang),
- Lakterende kyr som ikke er regelmessig melket kan lide sterke smerter og bli utsatt for ytterligere dyrevelferdsproblemer under transport.

Pic. Animals' Angels

Melk som drypper ut av juret. Manglende melking fører til alvorlige smerter og risiko for svakhet under transport

11) Nervøse dyr

Unormal atferd og nervøse tegn kan være forbundet med en rekke helseproblemer, hvorav noen er vanskelig å identifisere.

Du må vurdere:

- Den vanlige oppførselen til dyret.
- Dyret kan være stresset eller spent.
- Om det er forbundet med andre symptomer.
- Om det er noen helse-og sikkerhetsspørsmål.

Pic. Jean-Marie Nicol

Dyr som presenterer nervøse tegn og presser seg opp mot en vegg.

12) Farlige dyr

- Farlige dyr kan bli ukontrollerte og dermed presentere en økt risiko for helse og sikkerhet for mennesker, andre dyr og seg selv.
- Sosial atferd varierer med alder, rase, tidligere erfaring og sex.
- Storfe kan bli mer aggressiv og farlig under transport.
- Transportøren må informeres av dyreeier før transporten starter.
- Det er opp til transportøren å avgjøre om de skal risikere å laste på et farlig dyr, med tanke på den potensielle risikoen for menneskers helse og sikkerhet og dyrevelferd.

Pic. Jean-Marie Nicol

Farlig okse: Tar du sjansen?

14) Svaksynte og blinde dyr

ENØYDE DYR

Synshemmede dyr kan lett bli desorientert, redd eller stresset, og derfor bør transporteres i sin sosiale gruppe.

Pic. Animals' Angels

Blindt øye.

14) Svaksynte og blinde dyr

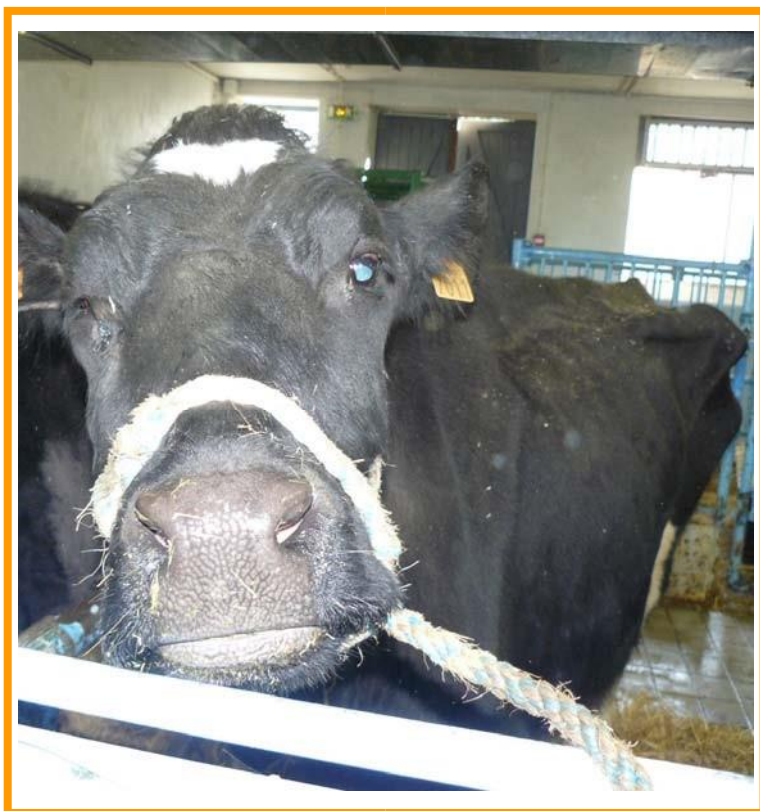
BLINDE DYR

Når et dyr er blindt, risikerer det å bli desorientert, skremt eller stresset og dermed bli skadet under transport.

Derfor bør blinde dyr ikke transporteres.

Praktisk erfaring viser at, bare i noen veldig spesielle tilfeller hvor veterinær har gitt sin anbefaling, kan blinde dyr som ikke viser noen tegn til ekstra stress transporteres over kortere distanser.

Pic. Yves Millemann

Blinde dyr: Store sjanser for desorientering og stress; også risiko for å miste balansen under transport.

Apendix I

Viktige regulatoriske referanser

Europeisk lovgivning:

- Regulation (EC) No 853/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 laying down specific hygienic rules for food of animal origin.
- Regulation (EC) No 854/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 laying down specific rules for the organisation of official controls on products of animal origin intended for human consumption.
- Council Regulation (EC) No 1/2005 of 22 December 2004 on the protection of animals during transport and related operations.
- Council regulation 1099/2009 on the protection of animals at time of killing

Apendix II

Anbefalinger når dyr uegnet for transport er funnet på gårder, oppsamlingsplasser eller under transport.

På gården, oppsamlingsplasser

- Separasjon av uegnede dyr fra de andre.
- Umiddelbar behandling av uegnede dyr eller/og veterinær konsultasjon.
- Om nødvendig, nødslakting eller avliving, på en måte som ikke forårsaker dem noe unødvendig lidelse.

Under transport

- Så snart som mulig, separasjon av uegnet dyr fra de andre.
- Så snart som mulig, førstehjelpsbehandling og hensiktsmessig veterinær behandling. Om nødvendig, nødslakting eller avliving, på en måte som ikke forårsaker dem noe unødvendig lidelse.
- Ta i bruk tiltak som er forutsett i **beredskapsplanen** din (for vei reiser over 8 timer).

Hvis det ikke er noen beredskapsplan tilgjengelig:

- *Hvis reisemålet for dyrene er tilgjengelig innen 2 – 3 timer, må kontaktperson som er ansvarlig på stedet sørge for at en veterinær vil være tilgjengelige på bestemmelsesstedet eller,*
- Dersom destinasjonen ikke nås innen en maksimal tid på 3 timer, kontakt transportplanlegger, lokal veterinærtjeneste eller politi, for å sikre at dyrene er losset på neste mulige plassering, for eksempel livdyrfjøs eller slakteri.
- NB: for alle typer transport bør beredskapsplanen være tilgjengelig (se eksempel i apendix III & IV)

Ved ankomst til bestemmelsesstedet

- En storfe som ikke klarer å stå oppreist kan ikke fjernes fra et transportmiddel uten ekstra lidelse.
- Hvis dyret ikke kan stå oppreist må det behandles, bedøves, og/eller avlives på stedet, for eksempel inne i bilen.

Appendix III

Contingency Plan Template for Type 2 Transporters

Please complete this Contingency Plan and submit to the following address with your application form for a Type 2 Transporter Authorisation:

This generic Contingency Plan is to be completed by the transporter.

Section 1 – Contact Details

Name of Transporter:	
Address:	
Contact Telephone Number:	
E-mail Address:	

Section 2 – In an emergency, know what to do and who to contact in the event of:

1	Vehicle breakdown	
2	Traffic accident, road closure or bad weather conditions	
3	The ferry/shuttle service has been suspended	
4	A revised route needing to be taken	
5	Needing to make arrangements for the animals to be transferred to another vehicle	
6	Animal(s) becoming ill during the journey	
7	Animal(s) needing to be euthanized	
8	Extreme temperatures (either hot or cold)	
9	Confirmation of Notifiable Diseases in an area travelling through	

Section 3 - Signature

Transporters Signature		Date	
Name (PRINTED)			

Apendix IV

Contingency Plan Template for Planning A Journey

Please complete this Contingency Plan and submit to the following address with Section 1 of your Journey Log:

This Contingency Plan is to be completed by the transporter of cattle, sheep, goats, pigs and unregistered horses, on journeys over 8 hours to other EU Members States or Third Countries. _____

Section 1 – Contact Details

Contact name, address & telephone numbers for:

1	Departure premise	
2	Destination premise	
3	Agent / Organiser	
4	Transporter	
5	Control Posts (if applicable)	

Contact details and telephone numbers for:

6	Ferry companies if the journey involves sea crossings	
7	Local Animal Health Office for the departure premise	
8	Local Animal Health Office at the exit point from the UK	
9	Veterinarian at the departure premise	
10	Local Authority at the departure premise	
11	Local Authority at the exit point from the UK	
12	Police	
13	RSPCA and Scottish SPCA and their equivalents	

Section 2 - Signature

Transporters Signature		Date	
Name (PRINTED)			

Hvis du er i tvil

Ikke last opp dyret!

